

Vážení studenti,
tento dokument neobsahuje kompletní studijní materiál. Doplňte si prosím podklady z literatury.

Speciální pedagogika Surdopedie

Význam sluchu

- ☛ Komunikace
- ☛ rozvoj sociálních vztahů
- ☛ získávání informací
- ☛ rozvoj abstraktního myšlení
- ☛ orientace v prostoru - nositel varovných signálů

Typy sluchových vad

- ☛ Periferní nedoslýchavost či hluchota
 - převodní (důvodem např. překážka ve zvukovodu, perforace bubínku) - „slyší méně, ale rozumí“
 - percepční (porušena funkce vnitřního ucha, sluchového nervu nebo mozkové kůry) - „slyší hodně, ale nerozumí“
 - smíšená (kombinace převodní a percepční)
- ☛ Centrální nedoslýchavost či hluchota
 - postižen korový a podkorový systém sluchových drah

Stupně sluchových vad

- ☛ normální stav sluchu (0-25 dB)
- ☛ nedoslýchavost
 - lehká (ztráta 26-40 dB)
 - středně těžká (41-55 dB)
 - těžká (56-70 dB)
 - velmi těžká (71-90 dB)
- ☛ hluchota, neslyšící
 - praktická, komunikační (zbytky sluchu) - 90 dB a více
 - úplná (totální) - bez audiometrické odpovědi

Komplexní péče o sluchově postižené - Střediska rané péče

- ☛ SRP Tamtam Praha od 2001
- ☛ SRP Olomouc od 2004
- ☛ do 4 let věku dítěte se zdravotním postižením či jiným ohrožením vývoje
- ☛ do 7 let věku dítěte s kombinovaným postižením
- ☛ včasná intervence pro celou rodinu

Speciálněpedagogická centra pro sluch.p.

- ☛ SPC při základních školách pro sluchově postižené (Vyhláška č.72/2005 Sb.)
- ☛ úkoly:

- na základě audiologické a speciálněpedagogické diagnostiky zvolit rehabilitační metodu na podporu rozvoje komunikačních schopností
- depistáž sluchově postižených dětí
- psychorehabilitační pomoc, sociální poradenství rodinám
- metodická pomoc sluch.post. a pedagogům v integrovaných podmínkách
- výchovně-vzdělávací péče o sluch.post.děti raného věku

Mateřské školy pro sluch.post.

- ☛ Zřizovány při některých ZŠ pro sluch.post.
- Děti od 3 do 6 let s různým stupněm sluch.vady
- plní diagnostické úkoly
- spolupráce s SPC a s rodinou dítěte

☛ Specifické úkoly MŠ:

- navazování komunikace, tvoření a rozvíjení hlasu
- rozvíjení zrak.vnímáním, nácvik odezírání, hmatové vnímání, rozvoj jemné a hrubé motor.
- reedukace či edukace sluchu
- rozvíjení řeči, vytvořit kladní vztah k mluvení
- začátky čtení pomocí globální metody
- dosažení funkční komunikace s využitím nonverbálních prostředků

ZŠ pro sluchově postižené

- ☛ Volba vzdělávacího programu je v kompetenci ředitele školy
- orální
- bilingvální
- zásady totální komunikace
- ☛ povinná školní docházka až desetiletá (Školský zákon č.561/2004 Sb., Vyhláška č. 73/2005 Sb.)

Střední školy pro sluch.post.

- ☛ Střední odborná učiliště, odborná učiliště, praktické školy pro sluch.post. - široká škála možností pro profesní zaměření:
- strojní mechanik, malíř-lakýrník, krejčí, dámská krejčová, truhlář, kuchař, čalouník.
- ☛ Střední školy s maturitou:
- střední zdravotnická škola (obor zubní technik)
- střední průmyslová škola oděvní
- střední pedagogická škola (předšk.a mimošk. pedagogika)
- střední průmyslová škola elektrotechnická
- gymnázium

Studium na vysokých školách

- ☛ Bakalářské obory:
- Výchovná dramatika neslyšících (JAMU Brno)
- Čeština v komunikaci neslyšících (FF UK Pha)
- ☛ Jiné studijní obory:

● v integrované formě - pro mnohé z sluch.post. je to první společné vzdělávání s intaktní populací.

Komunikační formy sluch.post.

☛ Odlišnost komunikačních kompetencí:

- rozsah podnětů s informačním významem je menší než u slyšících, kteří slyší řeč a jiné zvuky
- potíže v oblasti osvojení a využití orální řeči - řeč se prostředkem sociálního kontaktu, zdrojem poznání
- neslyšící a lidé s těžkou sluch.vadou užívají běžných komun.prostředků odlišným způsobem nebo používají jiný komunikační systém
- obtíže v dorozumívání s příslušníky majoritní společnosti, komunikační komplikace bývají i největším subjektivním problémem, který ze sluchové vady vyplývá.

Komunikační systémy

☛ audioorální : mluvený jazyk majoritní slyšící společnosti

☛ vizuálněmotorický : znakový jazyk, znakový jazyk, prstové abecedy

Znakový jazyk

☛ Znakový jazyk je komunikační systém s vlastním lexikonem a gramatikou - nejsou odvozeny z jazyka mluveného

☛ Zákon o znakové řeči č. 155/1998 Sb.:

- „*přirozený jazyk a plnohodnotný komunikační systém tvořený specifickým vizuálněpohybovými prostředky, tj. tvary rukou, jejich postavením a pohyby, mimikou, pozicemi hlavy a horní části trupu*“.

Znakovaná čeština

☛ je vizuálněmotorická forma dorozumívání závislá na jazyce mluveném

☛ Zákon o znakové řeči č. 155/1998 Sb.:

- „*uměle vytvořený jazykový systém využívající gramatické prostředky češtiny, která je současně hlasitě nebo bezhlasně artikulována. Spolu s jednotlivými českými slovy jsou pohybem a postavením rukou ukazovány odpovídající znaky českého znakového jazyka.*“

Sluchová protetika 1.

☛ Sluchadla:

- zvukovodová
- závěsná
- brýlová
- kapesní

Sluchová protetika 2.

☛ Kochleární implantát

- obchází poškozený sluchový orgán
- část implantována do spánkové kosti a elektrody zavedeny do hlemýžďe

- pro osoby nemající využitelné zbytky sluchu (sluchový nerv je v pořádku), pro náhle ohluchlé.